

Guarda e Passa - Φτύσε καί πέρνα

Ὁ Σέρ Ἴαν Γκίλμουρ
προσγείωσε καί τούς ἐλάχιστους
μετριοπαθείς θεράποντες
τῆς πολιτικῆς τῆς ἐσπερίας.
Κυνικός, ὦμός
πάτησε πάνω
στό σαρανταπληγιασμένο σῶμα τῆς πατρίδας
ἔσκωψε τό δράμα τῆς
μυκτήρισε τήν ἀγωνία τῆς
χλεύασε τούς νεκρούς τῆς.
Ποιός εἶπε πῶς οἱ Τοῦρκοι
εἰσέβαλαν στή γῆ τῆς;
οἱ Τοῦρκοι ἀπλῶς
στήν Κύπρο ἦλθαν!

Πόσο στήν κυνικότητα
ἢ φωνή τοῦ Γκίλμουρ
συνταιριάζει
μέ τή φωνή τοῦ Χόπκινσον
πού ἐναυλη ἀκόμα
-μόλο τό τέταρτο τοῦ αἰῶνα-ἀντηχεῖ:
«εἶναι λαοί
σάν τό λαό τῆς Κύπρου
πού δέν σκοπεύουμε
τό λεύτερο νά δώσουμε
γιά πάντα».

Τό δαντικό στίχο
χτές ἀναθυμήθηκαν
οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου:
Γκουάρντα ἔ πάσα...

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΣ ΚΥΘΡΕΑΣ

Παπαχριστόφορος Νικολάου
(ἢ Παπαττοφαλλής)

18 Αὐγούστου 1837 - 18 Αὐγούστου 1922

Γεννήθηκε στὴν Κυθραία στὶς 18 Αὐγούστου 1837, ἀπὸ γονεὶς εὐσεβεῖς, τὸν Νικόλα καὶ τὴν Μαρουδιά. Ἡ μητέρα του ἦταν μοναχοκόρη τοῦ Παπαπαύλου καὶ τῆς Ἑλένης καὶ εἶχε τρεῖς ἀδελφούς ἱερεῖς, τὸν Παπαχριστόδουλον, τὸν Παπαντώνη καὶ τὸν Παπαγιάννη.

Ἡ Μαρουδιά εἶχε μονάχα δυὸ παιδιά, τὸν Χριστόφορο καὶ τὴν Ἑλένη καὶ ἔμεινε χήρα μὲ μικρά τὰ παιδιά της.

Στὴν ἀνατροφή τους τῆς ἐβοήθησαν τὰ τρία ἀδελφία της (οἱ τρεῖς ἱερεῖς). Ὁ Χριστόφορος (ἢ Ττοφαλής ὅπως τὸν ἔλεγαν) ἦταν ὀπίο μικρός, ὅταν ἔμεινε ὀρφανός ἀπὸ πατέρα, μὲ μάλιστα ἐνάμιση χρόνων. Ἡ μητέρα του, παρ' ὅλο πού ἦταν ἀγράμματη ἐγνώριζε ἀπέξω πολλὰ εὐαγγέλια καὶ ἀποσθηθοῦσε τὴν Ὀκτώηχο καὶ τὸ Ψαλτήρι.

Ὁ Χριστόφορος ἀπὸ πολὺ μικρός ἐβοηθοῦσε τοὺς θεῖους του στὴν ἐκκλησία καὶ ἔτσι κατεῖχε τὴν λειτουργίαν καὶ ὅλες τὶς ἱερέες ἀκολουθίες.

Ὅταν ἐμεγάλωσεν, παρ' ὅλο πού ἦταν φτωχός παντρεύτηκε τὴν Ἑλένη Ἰωσήφ Κουρελλῆ (Κορέλλη), πού λεγόταν ἔτσι γιὰ τὸ ὠραῖο κόκκινο χρῶμα του. Αὐτὴ ἦταν πλουσία καὶ ἐξαδέλφη τοῦ Ἀχιλλέα Λιασίδη, δημάρχου τῆς Λευκωσίας.

Ἀπέκτησαν τέσσερεις γιούς, τὸν Νικόλα, τὸν Γιώργο καὶ τὸν Κώστα καὶ ἓνα πού πέθανε μικρός.

Ὅταν πέθανε ὁ ἱερέας τῆς ἐκκλησίας τους ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος εἶχαν ὑποδείξει τὸν Χριστόφορο γιὰ νὰ τὸν ἀντικαταστήσει.

Αὐτός ἂν καὶ πολὺ νέος τότε, μὲ μάλιστα εικοσιεπτά χρόνων, δέχθηκε καὶ ἀσπάστηκε τὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα, ἀφοῦ εἶχε γαλουχηθεῖ ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του μὲ ὅλα τὰ χριστιανικὰ διδάγματα, πού ἀπαιτοῦντο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό. Χειροτονήθηκε διάκονος καὶ ἱερέας τὴν ἴδια μέρα ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Σωφρόνιο.

Ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς κοινότητός

ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ἐγγονὴ τοῦ Παπαχριστόφορου
Συνταξιούχος δασκάλα

του ἐπὶ ἐξήντα ὀλόκληρα χρόνια, μὲ ζῆλο καὶ αὐταπάρνηση.

Σὰν ἱερέας, δὲν περιοριζόταν μόνον στὰ ἐκκλησιαστικὰ του καθήκοντα, ἀλλὰ ἔραβε ἱερά ἄμφια καὶ ἐθεράπευε πολλοὺς ἀσθενεῖς διαβάζοντας σ' αὐτοὺς ὠρισμένες εὐχές καὶ εὐαγγέλια.

Ἡ φήμη του γιὰ τίς θεραπευτικὰς του ἰκανότητες εἶχεν ἐξαπλωθεῖ παντοῦ.

Καθημερινὰ τὸ σπῆτι του, γέμιζε ἀπὸ ἀρρώστους πού ὑπόφεραν ἀπὸ πονοκεφάλους, ἡμικρανίες, ὀφθαλμῖαν καὶ ἄλλα. Μὲ τὴν ἀνάγνωση Εὐαγγελικῶν περικοπῶν καὶ εὐχῶν ἐγίνοντο καλά.

Οἱ γιατροὶ τότε ἦσαν σπάνιοι. Ὁ κόσμος πίστευε στὸν Θεὸ καὶ ὄχι στὴν ἐπιστήμη. Ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν Κυθραία καὶ τὰ γύρω χωριά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Λευκωσία, τὸ Καϊμακλί, τὴν Μιά Μηλιά κατάφευγαν ἀρρωστοὶ καὶ ἐθεραπεύοντο.

Πολλοὶ πού ἔπαθαν ἀφασία (δὲν μιλοῦσαν) λόγω ἡμιπληγίας ἢ σπασμῶν καὶ ἄλλων ἐγκεφαλικῶν ἐπεισοδίων, ἐκαλοῦσαν στὸ σπῆτι τους τὸν Παπαχριστόφορον ἢ Παπάττοφαλλη ὅπως τὸν ἔλεγαν καὶ τοὺς ἔκανε ἁγιασμό, διαβάζοντας τὸ «Τετραῦγγελο» δηλ. καὶ τοὺς τέσσερεις εὐαγγελιστὰς καὶ ἐμιλοῦσαν.

Στὸ Παλαίκυθρο, διοικητὴς τότε ἦταν ὁ Χατζητταχήραγας. Εἶχε μιά κόρη πού ἔπαθε ἀφασία ἀπὸ σπασμούς. Ἐμεινε τρία χρόνια βουβή. Τῆς γύρισε ὅλους τοὺς γιατροὺς ἐδῶ καὶ στὸ ἐξωτερικὸ - Κωνσταντινούπολη καὶ Ἀγγλία. Καμμιά θεραπεία δὲν βρῆκε. Ὅλοι οἱ χωριανοὶ του τότε - Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι - τὸν παρακίνησαν νὰ καλέσῃ τὸν Παπαχριστόφορον ἀπὸ τὴν Κυθρέα καὶ θὰ τὴν κάμη καλά μὲ ἁγιασμό.

Τὸν εἰδοποίησε μὲ ἀπαλέτες χωριανοὺς

του, νά πάη στό σπίτι του γιά τόν άγιασμό. Ὁ ἱερέας ὁμως ἐδίσταζε, γιατί ἦταν τούρκικο σπίτι. Οἱ προύχοντες τῆς Κυθρέας (ὅπως Θεμιστός ὁ πατέρας τοῦ Εὐριπίδη Θεμιστοῦ τοῦ δικαστοῦ καί τῆς Δέσποινας Λεμονοφίδου καί ἄλλοι) τόν συμβούλευαν νά πάη. Αὐτός ὁμως τοῦ ἀπάντησε ὅτι θά τόν εἰδοποιήσῃ σχετικά, ἀφοῦ πάρῃ τήν ἄδεια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Πολύ πρῶτῃ, πῆρε τόν δρόμο γιά τήν Ἀρχιεπισκοπή, περπατητός βέβαια, γιατί ζῶο δέν εἶχε, αὐτοκίνητα δέν ὑπῆρχαν. Μέ τήν προσευχή σέ μιάμισυ ὥρα ἔφθασε. Μόλις τόν εἶδε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος καί ἔμαθε τόν σκοπό πού πῆγε, τόν περιποιήθηκε καί τοῦ εἶπε: « Ἀφοῦ σέ προίκισε ὁ Θεός μέ αὐτό τό χάρισμα, νά πάῃς Παπαχριστοφόρε, καί αὐτό σημαίνει πῶς πιστεύουν ὅτι μόνο ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ θά τήν θεραπεύσῃ ἀπό τήν ἀνίατη αὐτή ἄρρωστεια. Πήγαινε στό καλό καί ὁ Θεός μαζί σου.»

Ἡ χαρά του ἦταν τόσο μεγάλη, πού ἀποχαιρέτησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί σέ μιά μόνο ὥρα γύρισε στήν Κυθρέα. Εἰδοποίησε τόν Χατζητταχήραγα μέ τούς ἀπαλότες καί τοῦ ἔστειλε στήν Κυθρέα, πρῶτῃ, δύο σείζηδες (φρουρούς) καί ἄλογα γιά νά τόν μεταφέρουν στό Παλαίκυθρο.

Οἱ γονεῖς τῆς κόρης, πού ἦταν τότε δεκατριῶν χρόνων, τόν ὑποδέχτηκαν μέ δάκρυα στά μάτια καί τόν παρακάλεσαν νά τούς τήν θεραπεύσῃ. Ὁ ἱερέας τούς ἔδειξε τόν οὐρανό καί τούς εἶπε, πῶς μόνο Ἐκεῖνος θά τήν κάμῃ καλά.

Τοῦ ἔδωσαν μιά λεκάνη γιά τόν άγιασμό καί ἐκεῖνοι ἔμειναν σέ ἄλλο δωμάτιο, ἀπέναντι. Ἡ κόρη μόνο ἔβλεπε μέ πίστη καί περιέργεια τί θά γίνῃ.

Ἀρχισε τήν ἀνάγνωση τοῦ «Τετραάγγελου» καί τόν σταυρό μέ τό «Τίμιο Ξύλο» μέσα

στή λεκάνη μέ τό νερό.

Ὅταν διάβαζε τόν τρίτο Εὐαγγελιστή, τόν Λουκά, στό εὐαγγέλιο τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου, ἡ κόρη μίλησε καί τοῦ εἶπε «Κάτσε παππού» καί ὁ ἴδιος εἶχε συγκινηθεῖ καί ἔκλαψε, ἀλλά καί οἱ γονεῖς τῆς κόρης ξέσπασαν σέ κλάματα καί τοῦ φιλοῦσαν τά χέρια καί τά ράσα του.

Τότε τούς εἶπε καί ἔδωσαν στό παιδί φαγητό καί γιά νερό τούς συμβούλεψε καί τοῦ ἔδιναν άγιασμό.

Ξεκουράστηκε καί ὁ ἴδιος λίγο, παίρνοντας τόν καφέ καί τόν ναργιλέ του καί συνέχισε. Τό μεσημέρι τοῦ πρόσφεραν πλούσιο γεῦμα. Ὅταν γλύτωσε, πλησίαζε ὁ ἥλιος νά δύσῃ.

Τότε ὁ Χατζητταχήραγας, ἡ γυναίκα καί ἡ κόρη του, **πού μιλοῦσε πιά**, ἔστω καί μέ δυσκολία, τόν ἀποχαιρέτησαν φιλώντας τά χέρια καί τά ράσα του καί τοῦ πρόσφεραν τρία χρυσά νομίσματα (μεταίτικα) καί δύο ζῶα φορτωμένα δῶρα (σιτάρι τραχανά, χαλλούμια κ.λ.π.).

Οἱ δύο σείζηδες τόν συνώδευσαν στήν Κυθρέα καί ὅλοι οἱ ἑνοριάτες περίμεναν στό καφενεῖο νά ἀκούσουν τό ἀποτέλεσμα μέ μεγάλη άγωνία.

Ὅλοι τότε ἐδάκρυσαν καί τοῦ ἔλεγαν «Νά ζήσης δάσκαλε» νά θεραπεύῃς τόν κόσμο.

Πέθανε σέ ἡλικία 85 χρόνων στίς 18 Αὐγούστου, ἡμερομηνία πού γεννήθηκε τό 1922. Χιλιάδες ἀπό τά γύρω χωριά καί ἀπό ὅλη τήν Κυθρέα τόν συνώδεψαν στήν τελευταία του κατοικία.

Οἱ πληροφορίες μου ἐδόθησαν ἀπό τόν πατέρα μου, τόν γιό του δηλ. **Νικόλαο Παπαχριστοφόρου στήν Κυθρέα, ὅταν ζοῦσε.**

Φωτογραφία δυστυχῶς, δέν ἔχω, γιατί εἶναι στά κατεχόμενα, ὅπως καί ὅλα τά σχετικά βιβλία κ.λ.π.

